KARİKATÜRK

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ HABER BÜLTENİ • 29. YIL • EYLÜL 1998 • SAYI 54

'Benden selam söyle Akdeniz'e'

"Barış İçin Bir Çizgi Ver! Benden selam Söyle Akdeniz'e" karikatür sergisi 1 Eylül Dünya barış günü saat 14.00'te Karikatürcüler Derneği'nin Yerebatan Sarnıcı Çıkışı'ndaki sanat galerisinde açıldı. Karikatürcüler Derneği'nin Yazıbaşı Belediyesi'yle birlikte, barışı Ege ve Akdeniz'deki boyutuyla gündeme getirmek için karikatür sanatçılarına yaptığı çağrı ile düzenlenen ortak sergi 20 Eylül'e kadar sürecek.

Serginin başlığı Yunanistanlı yazar Dido Sotiriyu'nun "Benden selam Söyle Anadolu'ya" romanının adından esinlenerek "Barış İçin bir çizgi Ver! Benden Selam Söyle Akdeniz'e" olarak belirlendi.

Aynı sergi 28 Ağustos'ta, Yazıbaşı Ekin Şenliği kapsamında, fotokopiyle büyük boyutlarda çoğaltılarak Yazıbaşı sokaklarında da açıldı.

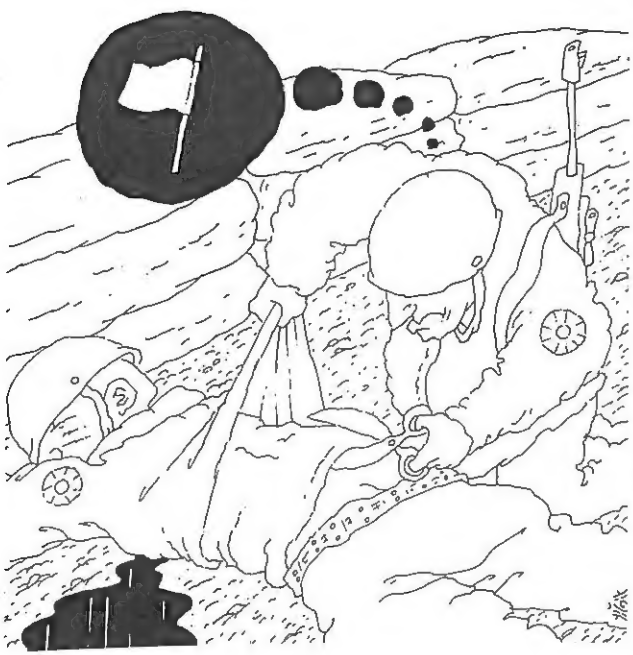

M. YİĞİT ÖZGÜR'ÜN SERGİDEKİ KARİKATÜRÜ

Karikatürcü Doğan Güzel hapiste

Karikatür sanatçısı Doğan Güzel çizdiği karikatürlerden dolayı tutuklanarak Bayrampaşa Cezaevine konuldu. Sanatçı 4 karikatüründen dolayı yargılandığı dört davada toplam 40 ay hapis cezasına çarptırıldı.

Bu olay, ülkemizde sanat ve düşünce üzerindeki sistemli baskının yeni bir halkasıdır. Yargının topluma ve halka karşı suç işleyen çeteleri, gazeteci katillerini, devleti ve halkı dolandıran işadamlarını serbest bıraktığı koşullarda; düşüncelerini yazıyla, çizgiyle dile getiren sanatçıları, gazetecileri ve aydınları hapisle cezalandırması durumun vahimliğini bir kat daha artırıyor.

Çizdiği *(Devamı 2. Sayfada)*

KARİKATÜRK

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
HABER BÜLTENİ
Ayda bir yayımlanır. Çizgi, yorum, görüşler kişilere aittir

YAYIN KURULU / *BOARD OF EDITOR*
Metin PEKER, S. Sami CANER, Ahmet ERKANLI, Kemal URGENÇ, Cem K. ÖNGÜ

EDİTÖR / *EDITOR*
B. Sadık ALBAYRAK

GRAFİK TASARIM / *GRAPHIC DESIGN*
Kemal URGENÇ

KATKIDA BULUNAN / *CONTRIBUTOR*
Yener ÇAKMAK

YAZIŞMA ADRESİ / *ADDRESS*
Karikatürcüler Derneği,
Alemdar Caddesi Yerebatan Sarnıcı Çıkışı 34410
Sultanahmet-İstanbul, TÜRKİYE
Tel/*Phone*: ++90-212 513 60 61 **Fax:** ++90-212 527 26 18

BANKA HESABI/*ACCOUNT NUMBER*
Karikatürcüler Derneği, Emlakbank İstanbul Bahçekapı Şubesi hesap no: 000 30407

İRTİBAT BÜROLARI/*REPRESENTATIVE BRANCHES*
ANKARA: Metin PEKER, Konur Sok. 31/10 Kızılay - ANK. Tel / fax: 0312-417 37 28

TRABZON: Adnan TAÇ, Kunduracılar Cd. Neşe Sk. No: 1/3 TRABZON, Tel: 0462-326 70 71

ANTALYA: Cihan İŞBAŞI, A.K.S.M. Karikatür Evi, TRT Cd.- ANTALYA, Tel: 0242-243 43 75, faks: 247 15 57

İZMIR: Cem KOÇ, Fevzipaşa Bulv. Hüseyin Egeli İşmrk. k. 7/706, İZMİR, Tel / fax: 0 232 489 64 35 - 489 52 68

BURSA: Mümin BAYRAM, İncirli Cd. Zeynep Apt. No: 110/16 16350 BURSA

ADANA: Volkan DEMİR, Yenibora Mh. 1732 Sk. Pınar Apt. B-Blok No: 12 01150, ADANA

DENİZLİ: Mehmet SELÇUK, Mehmetçik Mh. 2622 Sk. Karakuş Apt. No: 10/1 Çamlık Mevkii, Denizli

ZONGULDAK: Kürşat COŞGUN, İl Turizm Müdürlüğü

BASKI / *PRINTING:* Onsel Ofset, Tel: (0212) 527 80 03
FİLM / *FILM*: Ebru Grafik, Tel: (212) 526 01 13
Ebru Grafik'e katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

INTERNET
Karikaturculer@turk.net.
Karikatürhane: http://www.ygm.itu.edu.tr/Cartoon

Karikatürcü Doğan Güzel hapiste

(Baştarafı 1. Sayfada)
karikatürlerden dolayı Doğan Güzel'in hapsedilmesini şiddetle kınıyoruz. Af tartışmalarının gündeme geldiği koşullarda Doğan Güzel'e ve bütün düşünce suçlularına biran önce haklarının iade edilmesini talep ediyor, özgürlüklerine kavuşturulmalarını diliyoruz.

Doğan Güzel ve hapishanedeki bütün düşünce suçlularıyla dayanışma içinde olduğumuzu bir kez daha kamuoyuna açıklıyoruz.

Karikatürcüler Derneği Yönetim Kurulu

EMEKleme albümü basılıyor

1 Mayıs'ta açılan "EMEKleme" başlıklı ortak karikatür sergisinin albümü basılıyor. 96 sayfa olarak hazırlanan siyah beyaz albümde karikatür sanatçılarının emek ve işçi sorunlarını irdeleyen karikatürleri yer alıyor.

Karikatür Okulu eğitime başladı

Karikatürcüler Derneği'nin İstanbul Karikatür ve Mizah Müzesi'nde düzenlediği karikatür kursları başladı. 22 öğrencinin katılımıyla başlayan kursta çizim teknikleri, espri bulma yöntemleri öğretiliyor ve çizgi eleştirileri yapılıyor. Raşit Yakalı ve Devrim Demiral yönetiminde sürdürülen ve her yaş gurubuna açık olan kurslar üç ay sürecek. Katılanlara kurs bitiminde sertifika verilecek.

Brecht karikatür sergisine çağrı

Doğumunun 100. yılında Bertolt Brecht karikatür sergisi açıyoruz. Sanat tarihinde öyle insanlar vardır ki, bunlar getirdikleri yeniliklerle alanlarında yeni bir dönem başlatmışlardır. Bertolt Brecht'te tiyatro ve sanat tarihinde böyle bir kişiliktir. Tiyatro'da 20. yüzyılın estetiğini geliştirmiş, adına bağlanan "epik tiyatro"nun kurucusu olmuştur. Şiirde, birer savaş alanına dönüşmüş kentlerin panoramasını çizmiştir. Bu yenilikçi sanatçının bizim için bir başka önemli özelliği, mizahı sanatının ayrılmaz bir öğesi yapmasıdır. Brecht denince ilk akla gelen kavramlardan biri de "yabancılaşma"dır. Mizah ve yabancılaşma birbiriyle ilintili kavramlardır. Karikatürcü ve mizahçının Brecht'in yapıtlarından öğreneceği çok şey vardır. "100. Doğum yıldönümünde Bertolt Brecht" karikatür sergisi için, yapıtlarınızı en geç 30 Eylül 1998 tarihine kadar dernek adresine bekliyoruz.

Brecht'in Puntila Ağa ile Uşağı Matti oyunu için Neher'in sahna taslaklarından biri.

Can Yücel'e 'geçmiş olsun' mesajı

Karikatürcüler Derneği Yönetim Kurulu İzmir Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde bir süredir tedavi gören Şair Can Yücel'e geçmiş olsun dileğinde bulundu. Boğazında kanser olduğu teşhisiyle hastaneye yatan Yücel 73. doğum gününü hastanede kutladı. Okuyucularından ve halktan olağanüstü ilgi gören Can Yücel'in tedavisinin birinci aşaması tamamlandı.

Yücel'e derneğimizce gönderilen fax mesajı şöyle:

4.7.1998

Saygıdeğer can Yücel,
Hastalığınızı üzülerek öğrendik. Biran evvel sağlığınıza kavuşmanızı ve o güzel şiirlerinizi sürdürmenizi diliyoruz.

Karikatürcüler Derneği
Yönetim Kurulu

GRAVÜR / İSMAİL YILDIRIM
EVRENSEL KÜLTÜR DERGİSİ EYLÜL '98

Puntila Ağa oyununda sütçü kızın sunduğu "Öndeyiş"i Yılmaz Onay'ın çevirisinden aktarıyoruz. Öndeyiş, Brecht'in mizaha yüklediği eğlendirici işlevi vurguluyor:

Sayın seyirciler, günümüz zor
Ama işte gün tepeden ışıyor.
Gülmeden aşılmaz o tepe diye:
Bir gülünçlüoyun yaptık size.
Ve eğlenceyi tartmayız asla
Altın terazisi gibi gramla;
Patates gibi kantarla tartarız,
Ormana da baltayla dalarız.
Neden derseniz, bu akşam burda
Bir hayvan çıkacak, eskiden kalma:
İlmen estatitum possesor, aslen toprak ağası,
Hayvan cinsinin çok obur hiç faydasız olanı.
Cinsi tükenmemiş, çok da dayanıklı
Toprağa musallat baş belası!
Seyredin onu bakın nasıl pervasızca
Cirit atıyor güzelim bu toprakta.
Güzelliği dekor göstermezse
Anlatalım görün şu dizelerde:
Fin kayın ormanı, güğüm sesleri
Ilık ırmak, batmayan yaz güneşi
Alaca köy kalkar horoz sesiyle
Kiremit çatıda ilk duman taze.

Yılın karikatürcüsü: Semih Poroy

Necati Abacı

Bugün 7 Haziran Pazar. Saat tam 23:51. Söz verilen bir yazıya başlamak üzere saymadığım kaçıncı niyetlenmem. Zaman! Nasıl çabucak ve anlamlardan yoksun geçiyor. Ve beklediğim sonuç! Yazıyı yazmak üzere, yeniden masa başına gelmenin 'dayanılmaz ağırlığı'. Türkçe'ye, kullanılan dile ve sanata duyulan sonsuz saygının, hem de hatasız, yeniden ve yeniden ve yeniden kağıda dökülmesi... İşte tam da bu saatlerde televizyonda 'A Takımı'. 'Sanatçı kimdir, kim değildir' tartışması var ekranlarda. Tartışma tüm hızıyla sürerken televizyonun yanından ayrılıyorum. Uzaklaştıkça 'rabarba' sesler geliyor kulağıma... 'Kim sanatçıdır' tartışmasında Harika Avcı giriyor devreye, küçük İskender tam konuşuyor ki, 'sokakların gazetecisi' laflarını kesiveriyor olanca bıçkınlığıyla... Mimar Sinan Üniversitesi öğrencilerine sesleniyor: "Enstrümantalistin türkçesi 'çalgıcı' demek, yani o zaman çalgıcı diye mi yazayım ekrandaki sanatçı görüntüsünün altına... altın... alt... al... a...

karikatürk-4

Yazacağım yazı geliyor aklıma. Yeni baştan! Beni çok mutlandıran, onurlandıran bir olayı yazmak. Konu mu? Karikatür camiasında sanatçı kimliğiyle her zaman öne çıkan Semih Poroy'un 'Yılın Karikatürcüsü' olduğunu duyurmak ve bu olayı hiçbir 'reyting' amacı gütmeden bir avuç okuyucuyla paylaşmak...

Semih Poroy, Karikatür Vakfı tarafından 'Yılın Karikatürcüsü' seçildi. Nezih Danyal başkanlığında Ankara'da çalışmalarını sürdüren Karikatür Vakfı, Semih Poroy'un portre karikatürlerinden oluşan bir de armağan albüm yayımladı. Aralıksız yirmi yıldır çizgi serüvenini sürdüren 1954 doğumlu Poroy, 1995 yılında Güldiken dergisinde kendisiyle yapılan röportajda; "Bir kişisel serüvenim var; bir yaşam... Bunun son yarısında karikatür yer aldı, hepsi bu!.." diyordu. Bir sanatçının başarıya ulaşmasındaki en büyük etken, tüm koşullarda gösterdiği yaşamsal özveridir. Semih Poroy da karikatürü -klasik deyimle- böylesine bir yaşam biçimi olarak gördü. 'Yükselen değerler' diye adlandırılan, aslında 'Alçalan değerler' diye konumlandıracağımız güncel, sıradan, göstermelik değerlere hiç boyun eğmedi. Sanatıyla elde ettiği zaman, 'para', bir değerdi onun için. İşte bu yüzden, telif haklarından tutun, alınan ücretlere kadar çizerlerimizin büyük çoğunluğunun ortak sorunu olan sorunları o da fazlasıyla yaşadı. Ama yine de imzasını attığı binlerce karikatürün herbirine aynı titizliği, özeni gösterdi; hâlâ da gösteriyor. Başka ustalara saygı duydu ama onlarla yarışmadı. Hep kendisiyle yarıştı. İşte bu yüzden de yıllardır yarışmalara katılmadı, jüri üyesi olarak da görev almadı. Üstelik yıllar önce katıldığı ve Büyük Ödül'ü aldığı bir yarışmada çizdiği karikatürle 'yarışma' kavramını sorgulamıştı. 'Çocuk Hakları' konulu yarışmayı kazandığı, sözünü ettiğim karikatür şöyleydi: İnce, uzun bir tepenin ucunda bulunan üç çocuk, ellerinde tuttukları yarışmalara özgü şeref kürsüsünü tepeden aşağıya atıyorlardı. Adeta yarışmalara, yarıştırmalara karşı koyarak, öyle ya da böyle yarışmanın bir sınıflandırma yarattığı savıyla.

Karikatür Vakfı, Semih Poroy'un portrelerini de bir albüm olarak yayımladı. Yıllarını karikatüre vermiş bir ustanın ilk albümü bu. Altan Erbulak'ın sözü geliyor aklıma: "Karikatür kolay bir sanattır, ama ilk otuz yılı zordur." Semih Poroy, albümün önsözünde karikatürlerinden bir albüm yapmayı düşündüğünü, fakat zaman darlığından dolayı portrelerinden oluşan bir albüm hazırlandığını belirtiyor. 1970 sonrası karikatürümüzün en önemli portrecisi olarak de-

ğerlendireceğimiz Semih Poroy'un portrelerinden albüm yapması çok daha sevindirici. Türk kültür ve sanatına yön veren çok sayıda önemli kimliğin portrelerini, çalıştığı Cumhuriyet Gazetesi'nden başka birçok sanat edebiyat dergisinde yayımlamıştı. Unutulmaz portrelere imza atan Poroy'un Aziz Nesin portresi karikatürümüzün başyapıtları arasındadır. Portrelerinde abartıyı ko-

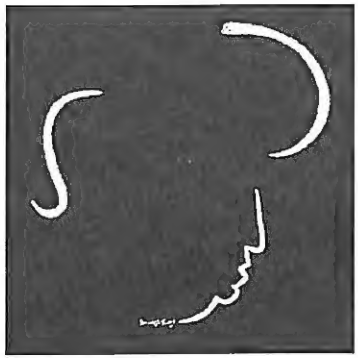

mik unsuru kullanmadan, kimi zaman klasik, kimi zaman olağanüstü grafik bir yalınlıkla sundu. Onun için 'değer' olan kişileri çizdiğinden portrelerinde de saygıyı hep önde tuttu. Çizgilerinde, bu yüzlerce kişiye eleştirisini değil saygısını yansıttı. 'Suret' bir idol oldu çizgilerinde...

Diğer odada, televizyonda, 'A Takımı'nda tartışma sürüyor. 'Gerçek sanatçı kimdir, kim değildir?' Sesleri algılayamıyorum. Belki de öyle hissetmek istiyorum. Sesler karışıyor birbirine...

Sanatçı!... Gerçek sanatçı!...

Ben, böyle birini tanıyorum. Adı: Semih Poroy. Karikatürcü...

Gece, yağmuru müjdeliyor...

Gösteri, Haziran- Temmuz 1998

Yine yazılı var!

Hasan Pulur

Ahmet Gülüm ile Kemal Gönen, öğrencilerin yazılı sınav sorularına ve anketlere verdikleri cevapları, imlalarına dokunmadan konularına göre derlemiş. Bu cevaplar, sadece öğrenciyi, eğitim sistemini değil, Türkiye'nin gerçeğini de gösteriyor.

Sözü uzatmadan "Türkiye gerçeği"nden seçtiğimiz birkaç örneği size yansıtalım.

Aşağıdaki şiirin ölçüsü nedir?

-Yaklaşık 9 santimetredir / Lise 1

Atatürk neler yapmıştır?

-Atatürk neler yapmadı ki. / İlkokul 5

***

4. Murat'ın kişiliğin yazınız...

–4. Murat bir filmde gördüm. Savaş Ay'ı affetti. O çok iyiliksever bir padişahtı. Ama Savaş Ay içki içip sarhoş dolaşmamalıydı. 4. Murat'ta Savaşayla içti ama az içti. O iyi bir padişahtı.

Demokraside kuvvetler ayrılığı kaça ayrılır?

–Üçe, kara, deniz, hava kuvvetleri / Ortaokul 3

Rönesans nedir?

–Rönesans dünya illerinde zafer kazanmış kişi.

Serveti Fünun edebiyatı hangi akımlardan etkilenmiştir?

–Emektrik akımından. / Lise 3

***

Gel git olayı hakkında bilgi veriniz...

–Gelirsin, gidersin, geldi gitti olur.

Ahlak kurallarının yaptırımı nedir?

–Ahlak kurallarına uyulmazsa, mesela küfür ettin ve söylediğin laf çok kötüyse, hakim döver, mübaşir döver, mahkeme salonunda küfür ettiğin kişinin akrabası döver. Sonra polisler hapishaneye atabilirler. Atmazlarsa evde ana baba döver.

Üreme nedir?

–Anne ve babanın gece yaptığı işe üreme denir. / Lise 1

***

Cumhurbaşkanlarının görevleri nelerdir?

–Cumhurbaşkanımızın görevi, ülkemizde olan değerli olayları yorumlayarak ve açılışları yapma görevine sahiptir.

Meclisin görevleri nelerdir?

–Bizim için çalışan milletvekillerinin yeri. Kavga edilen, sandalya fırlatılan yerler.

***

Orta Asya'dan göçün sebepleri nelerdir?

–Elektrik kesintisi.

Muhtarın görevleri nelerdir?

–Çoktur.

Mahallede bizim için kimler çalışır?

–Kediler ve köpekler çalışır sabah erkenden çöp toplayıp yiyorlar.

Ailenin reisi kimdir?

–Anam.

Ali Camı kırdı, cümlesinin ögelerini bulunuz.

–Vallahi hoca, sen benim diplomayı ver Ali'nin kafasını da kırarım, camı da taktırırım. / Lise dışardan bitirme

***

Bunlar öğrencilerin sınav sorularına cevapları; anketlere verdikleri cevaplar ise, isimlerini yazmadıkları için mizah ağırlıklı.

Mesela "*Ben...*" kelimesinin tamamlanması isteniyor:

"Ben... enine, boyuna şişko bir öğrenciyim.

Büyükler... ulan ben o büyüklerin. Ben hep o büyüklerin yüzünden...

Elimden gelseydi... en mutsuz günümü silerdim, en mutlu günümü de çerçeveletip duvara asardım.

Dileğim... okulun bitmesi ama kader elvermiyor."

***

Sanırız bunlar sizi şaşırtmadı...

"Profesör" ünvanlı Başbakan Çiller'in "meşruiyet"le "meşrutiyet"i karıştırdığı, "kırat"a "beyaz at" dediği, "çekiç güç"ün adını "çekici güç"e çevirdiği "ölü kaybı olmamıştır" deyimini dilimize kazandırdığı bir memlekette, çocukların bu cevaplarına şaşacak ne var ki?

Milliyet, 23 Ağustos 1998

'Benden selam söyle Akdeniz'e' sergisinden

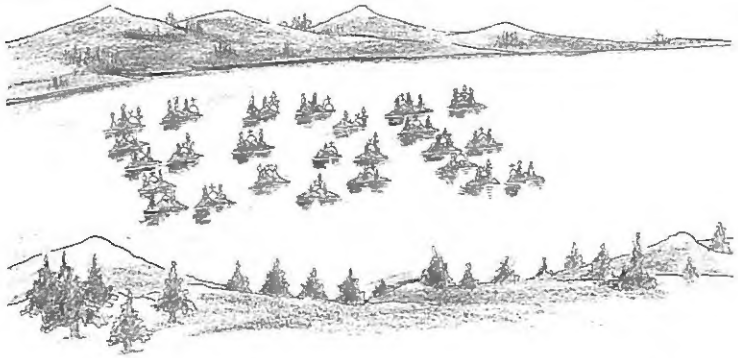

CEM KENAN ÖNGÜ

SEMA ÜNDEĞER

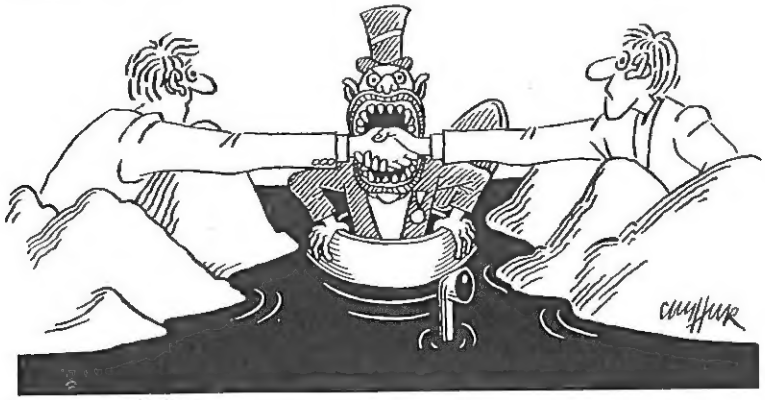

CUMHUR GAZİOĞLU

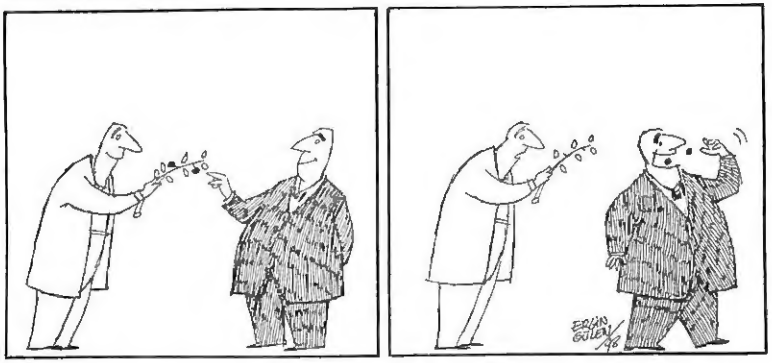

ERGİN GÜLEN

B. YALÇIN AYRANCIOĞLU

Yazıbaşı Şenliği'nde karikatür sokaklarda barışrüzgarı estirdi

İzmir Torbalı ilçesi Yazıbaşı beldesinde düzenlenen Yazıbaşı 3. Ekin Şenliği'nde "Barış İçin Bir çizgi Ver! Benden Selam Söyle Akdeniz'e" karikatür sergisi açıldı. Yazıbaşı şenliğindeki karikatür etkinliklerine Metin Peker, Canol Kocagöz ve Mustafa Bilgin davet edildiler.

Belediye Başkanı Vedat Filiz ve Düzenleme Kurulu Başkanı Dr. Filiz Taşlıoğlu yönetiminde bu yıl 3.sü yapılan, barış ve insan hakları konusunu işleyen çok sayıda etkinliğin düzenlendiği şenlikte karikatüre de geniş yer ayrıldı. Karikatür sergisi sokakta açıldı. Şenlik alanı üzerindeki evlerin duvarlarına 50'yi aşkın barış karikatürü asıldı. Bu karikatürler sokakta izlenebilecek bir biçimde, bir metre x doksan cm.lik boyutlarda büyütülmüştü. İzleyiciler konser alanına gitmek için yola çıktıklarında bu sergiyi izlediler. Bu kadar çok katılımlı bir karikatür sergisi bu boyutlarda ve sokakta ilk kez gerçekleştirilmiş oldu.

Filiz Taşlıoğlu şenliğin açış konuşmasında, şenliğin "insanı insana, dünyayı güzele yaklaştıran bir ses, bir çizgi, bir dize, bir ezgi" olarak tasarlandığını vurguladı.

"Yaşamda ve yürekte barış" başlığı altında düzenlenen şenlikte sergi açılışını yapmak üzere Canol Kocagöz de bir konuşma yaptı. Barış gibi yakıcı bir konuda böylesine güzel etkinlikler düzenleyen Yazıbaşı Belediyesini örnek davranışından dolayı kutlayan Kocagöz, Karikatürcüler Derneği ve karikatür sanatçılarının doğaları gereği barışı savundukları için her zaman barış etkinliklerine görev almaya hazır olduklarını belirtti.

Karikatürler, aynı zamanda, belediye binasının içindeki galeride orjinal boyutlarıyla da sergilendi.

Ayrıca, şenlik etkinlikleri kapsamında, Mustafa Bilgin'in hazırladığı dünya canlandırma sinemasından savaş karşıtı filmlerden oluşan bir video gösterisi yapıldı.

Şenlikte karikatür sanatçıları çocuklarla duvar resimleri yaptılar.

Mustafa Bilgin, Canol Kocagöz ve Dr. Filiz Taşlıoğlu sergiyi hazırlarken...

"Barış için bir çizgi ver!" karikatürleri sokağa asılıyor.

Tayfun Akgül'den "Meta-Matik" karikatür sergisi

Cumhuriyet gazetesi çizerlerinden bilim adamı Tayfun Akgül "Meta-Matik" adını verdiği karikatür sergisini 15-31 Ağustos 1998 tarihleri arasında Karikatürcüler Derneği'nin sanat galerisinde açtı. 15 Ağustos Cumartesi günü serginin açılışını bilim adamı Sabancı Üniversitesi Rektörü Prof. Tosun Terzioğlu yaptı.

Çukurova Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümü öğretim üyesi Doç. Tayfun Akgül, çalışmalarını bir süredir ABD'de Philadelphia Drexel Üniversitesi'nde sürdürüyor. Akgül bilim konusuna ağırlık verdiği karikatürlerini Cumhuriyet Bilim Teknik ekinde ve ABD'deki çeşitli yayın organlarında yayımlıyor.

Karikatür çalışmalarında bilim çalışmalarından yola çıkarak, bilim insanı, matematik, bilimin komikliği, bilim insanının sorumluluğu temalarını irdeleyen Tayfun Akgül, konuya içerden bir perspektifle yaklaşıyor. Sanatçının bilim konulu bazı çalışmaları geçtiğimiz aylarda Bilim Vakfı'nca kartpostal albüm olarak yayımlandı. Ayrıca, geçtiğimiz yıllarda Prof. Ali Nesin'in yayımladığı popüler matematik kitaplarında desenleri de bulunmaktadır.

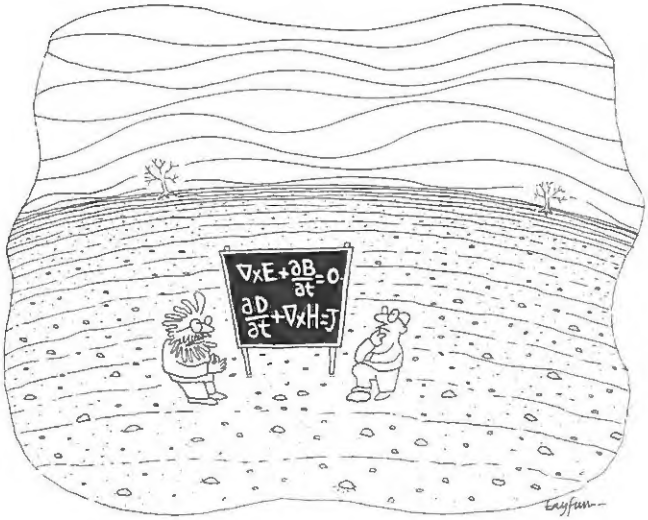

Silaha karşı başka bir silah: Karikatür

Orhan Tüleylioğlu

Umut Vakfı ve Karikatürcüler Derneği'nin ortaklaşa düzenlediği "silahın şakası yok" adlı karikatür yarışması albümü çıktı.

1993 yılında kurulan Umut Vakfı; barışı, öncelikle insan bilincine yerleştirmek, silahlanmaya duyulan şiddetli açlığa karşı, uyuşmazlığı barışçıl yollarla çözmeyi benimsetmek, barışı korumak, ayrıca gençlere kişilik ve beceriler kazandırarak insanlığa yararlı bireyler olarak yetiştirmek amacını taşıyor. Yayınlarıyla insancıl bir çağrıda bulunuyor: Silahlanmaya hayır!..

Altı bin yıllık örgütlü savaşın sonucu olan, içinde yaşadığımız bu dünyada ne yazık ki silahlanma yarışı devam ediyor. Ne kadar pahalı olursa olsun her tür silaha talep gün geçtikçe artıyor. Paralar silah satıcılarına doğru akarken, silah endüstri şirketlerine verilen sipariş listeleri uzayıp gidiyor.

Albümde yer alan Karikatürcüler Derneği Yönetim Kurulu imzalı yazıda şunlar söyleniyor:

İSMET LOKMAN

"Silahlanma, 'Benim memurum işini bilir'den, 'benim halkım kendi işini kendi çözer' aşamasına geldiğinde belirgin hale geldi ve bugün çılgın bir noktaya ulaştı. Zaten bu işe pek yatkın değil miydik? Beynini bilimle, kültürle doldurmayan, yüreğini insan sevgisinin rüzgarı ile şişirmeyen, cebini silahla kararttı.

İlkokulda, 'baltalar elimizde, uzun ip belimizde... Biz gideriz ormana hep ormana...' şarkısı ile büyütülen kuşaklardan nasıl çevre bilinci bekleyemezsek, doğumdan itibaren aile, okul ve çevreden şiddet gören çocuklarımız, tabii ki cebinde hesap makinesi yerine can kıyma makineleri taşıyacaktı. Hele ki yaşadığı ülke, dünyanın en hızlı silahlanan

(Devamı 11. Sayfada)

Odabaşı'nın 'Düşünceme Dokunma' sergisi Almanya'da

Karikatür sanatçısı Avni Odabaşı, Almanya' nın Wuppertal kentinde 11 Ağustos-25 Eylül 1998 tarihleri arasında karikatür sergisi açtı. Sergiyi düzenleyen Wuppertal Şehir Kütüphanesi'nce Almanya'ya davet edilen Avni Odabaşı'nın "Düşünceme Dokunma" başlıklı sergisinde 40 orjinal çalışması yer aldı. Sanatçı aynı zamanda 24 Eylül 1998 günü saat 19.30'da Wuppertal Kütüphanesi salonunda "Türkiye'de politik karikatür" konulu bir söyleşiye katılacak.

Avni Odabaşı, temmuz ayında sergi karikatürlerini içeren "Düşünceme Dokunma" adlı ilk karikatür albümünü de yayımladı.

Karikatür çizmeye hapishanede başlayan Avni Odabaşı 22 Mart 1986'da tahliye olduktan sonra "Dışarıya Merhaba"adlı karikatür sergisi dizisini Türkiye'nin 36 yerinde açtı. Karikatürle hapishane olgusunu toplumun gündemine getiren Odabaşı, bu sergiler sırasında yurtdışında sergi açması konusunda çeşitli öneriler aldı. Ancak siyasi nedenlerden dolayı pasaport verilmediği için bu istekleri gerçekleştiremedi. 12 yıl aradan sonra pasaport alabilen Odabaşı Almanya'nın Wuppertal kentindeki sergisine gidebildi.

Odabaşı'nın ilk kitabı ve sergisi sanatçının bugüne kadarki çalışmalarının toplu bir seçmesi niteliğinde.

Yarışmalar

20. Yomiuri Karikatür Yarışması / Japonya

İki dalda düzenleniyor: Konulu ve serbest dal. Konu: "Teşekkür" (Thanks).
Sayı: En fazla üç yayımlanmamış orjinal karikatürle katılınabilir.
Boyutlar: 29.7x42 cm'den büyük olmamalı.
Teknik serbest.
Ödüller: Büyük ödül: 2 milyon yen, Hidezo Kondo ödülü: 1.5 milyon yen, Altın ödül: 500 bin yen, beş özel ödül: 300 bin yen, otuz para ödülü: 100 bin yen.
Son katılma tarihi: 10 Ekim 1998.
Adres: Yomiuri International Cartoon Contest Section, The Yomiuri Shimbun, 1-7-1, Otemachi, Chiyoda-ku, Tokyo 100-8055, Japan.

14. Gabrovo Karikatür Yarışması /Bulgaristan

Üç dalda düzenleniyor: 1. Karikatür, 2. Mizahi veya hicivsel grafik, 3. Mizahi fotoğraf.
Tema: "Dünya güldüğü için ayakta kalır." (The world lasts because it laughs).
Katılım ödemesi: 25$.
Boyut: Maksimum 35x50 cm.
Teknik serbest. Sayı: Her dalda en çok 5'er karikatür.
Karikatürlerin arkasına kimlik bilgileri büyük harflerle yazılmalı, hangi dalda katıldığı ve satış fiyatı belirtilmeli. Yapıtla birlikte sanatçının fotoğrafı da isteniyor. Yapıtlarının geri gönderilmesini isteyenler 20$ yatırmalılar. Katılım parası ve posta parası ödemek için banka hesabı şöyle: House of Humour and Satire account no 1110017710, bank code 20081419, United bulgarian bank. -Gabrovo branch.
Yarışma albümünü edinmek isteyen sanatçılar yukarda belirtilen hesaba 35$ ödemek zorundalar.
Ödüller: Büyük ödül: Altın Ezop heykelciği ve sertifika ve 2001 bienaline davet, Gabrovo ödülü Gasgar heykelciği ve sertifika, Halk Mizahı Uluslararası Vakfı ödülü: Gümüş Pelikan heykelciği ve sertifika. Ayrıca çeşitli özel ödüller var.
Son katılma tarihi: 1 Mart 1999.
Adres:House of Humour and Satire, P.O. Box 104, 5300 Gabrovo, Bulgaristan.
Tel: (+359-66) 27229; fax: (+359-66) 26989.

Başol'un karikatürü Andromeda albümünde

İtalya'nın Trento kentinde düzenlenen, 50 ülkeden 800 karikatür sanatçısının katıldığı karikatür sergisinde Türkiye'den Erdoğan Başol'un yapıtı yer aldı. bu yıl 15.si düzenlenen serginin teması "Aç Dünya" olarak belirlenmişti. Başol'un karikatürü serginin albümünde de yayımlandı. sergi karikatürleri kartpostal olarak da çoğaltılarak dünyanın birçok ülkesine gönderildi.

6. Taka karikatür Yarışması / Trabzon

Konu: a) serbest, b) "her yönüyle Karadeniz"
Teknik serbest.
Sayı: Her iki dald en fazla 3 karikatür.
Boyutlar: 25x35 cm.
Karikatürlerin arkasına kimlik bilgilerinin yanısıra hangi dalda katıldığı da yazılacak.
Ödüller: Serbest dalda büyük ödül: 100 milyon, konlu dalda: 100 milyon; iki mansiyon: 50'şer milyon TL. Trabzon Valiliği ödülü: 100 milyon TL, KTÜ: 50 milyon TL, TTSO: 30 milyon TL, TGC: 30 milyon TL.
Son katılma tarihi: 20 Eylül 1998.
Adres: Karadeniz Gazetesi Taka Ulusal Karikatür Yarışması, Devlet Yolu Cd. Çınar Sk. No: 3 61100 Değirmendere, Trabzon.

Cumhuriyetin 75. Yılı

Cumuhuriyetin 75. Kuruluş Yıldönümü ve Atatürk'ün ölümünün 60. yılı nedeniyle Kültür Bakanlığı'nca 14 dalda sanat yarışması düzenlendi. Karikatür dalına ilişkin yarışma koşulları şöyle:
Çizim tekniği serbesttir. Karikatürler renkli ya da siyah beyaz olabilir. Daha önce ödül kazanmamış olmalı, boyutları 25x35 cm'den büyük olmamalı, yarışmaya en az 4, en fazla 6 orjinal karikatür gönderilmelidir. Yarışmaya katılacak karikatürler daha önce yayımlanmış olabilir.
Karikatürle birlikte bir de katılma dilekçesi ve fotoğraf gönderilmesi gerekiyor.
Son katılma tarihi: 1 Ekim 1998.
Ödüller: Büyük ödül: 400 milyon TL, başarı ödülü (iki kişiye): 250'şer milyon TL.
Adres: T.C. Kültür Bakanlığı Yayımlar Dairesi Başkanlığı Hanımeli Sk. No: 11/10 06430 Sıhhıye / Ankara.
Tel: (0312) 232 19 65 fax: (0312) 231 50 36.

TURİSTE PORTRE KARİKATÜRLER

Bodrum'da karikatürcü Mustafa Bora'nın kale önüne kurduğu karikatür standı oldukça ilgi çekiyor. bu stantta anında portre karikatürler çizen Bora, "Her yaz Bodrum'da yaklaşık bin beş yüz karikatür çiziyorum. Bunların arasında her ırktan insan var. Dünyanın dört bir yanından gelen turistler evlerinin bir köşesine bu karikatürleri asıyorlar." diyerek mesleğinin boyutlarını çizdi.

BURDUR'DA KARİKATÜR SERGİSİ

Burdur belediyesi'nin 21-29 Ağustos 1998 tarihleri arasında düzenlediği 8. kültür ve sanat Şenliği'nde Semih Poroy, Kamil Masaracı ve Yavuz Özhan Önür karikatür sergisi açtı. Semih Poroy, sergi açılışından önce düzenlenen karikatür konulu söyleşiye katıldı.

KÖROĞLU'NUN KIBRIS SERGİSİ

Muhittin Köroğlu, Kıbrıs Yakın Doğu Üniversitesi'nde "Şimdi Çevre Zamanı" başlıklı sergisini 11 Ağustos 1998 günü açtı. Kıbrıs'a giden sanatçı, "Uluslararası Orman ve çölleşme Karikatür Yarışması Sergisi"ni de aynı salonda açtı.

MİZAHIN MUHALİF KİMLİĞİ

Edebiyatçılar Derneği'nin düzenlediği etkinlikler kapsamında 4 Eylül'de Ankara'da Milli Piyango Sergi salonu'nda Kamil Masaracı, Semih Poroy, Ferit Avcı, Cihan Demirci, Ali Fuat Süer "Mizah Muhalif Kimliğini Yitiriyor mu?" başlıklı panele davet edildiler.

BİR KADİRBİLİRLİK ÖRNEĞİ

Bodrum Aktur Tatil Köyü yöneticileri üç yıl önce aramızdan ayrılan karikatür sanatçısı Nehar Tüblek'in oturduğu evin duvarına "Karikatürist Nehar Tüblek 1924-1995 bu evde yaşadı" yazan bir tabela astılar. Fotoğrafta gördüğünüz evin önündeki alana da daha önce Nehar Tüblek Meydanı adını veren site yönetiminin bu kadirbilir davranışını kutluyoruz.

Silaha karşı başka bir silah: Karikatür

(Baştarafı 9. Sayfada) ülkeleri arasına girdiyse... Ve bu ülkenin eli öpülesi ozanları 'delikli demir çıktı, mertlik bozuldu' dediyse yıllar önce... Mertlik elden çıktıysa, hoşgörüyü nasıl yakalarız o toplumda? Şimdi hep beraber, hoşgörü, daha çok hoşgörü ve mertlik peşindeyiz. Ve bunun için silaha karşı başka bir silah olan karikatürü devreye sokmaya uğraşıyoruz. Çünkü hoşgörülü bir dünyanın kurulmasında en etkin silahların başında karikatür sanatı geliyor..."

Umut Vakfı kurucusu ve başkanı Nazire Dedeman ise, ülkemizdeki denetimsiz silahlanmanın ürkütücü boyutlarına dikkat çekiyor ve şöyle sürdürüyor yazısını:

"... Sorumsuz ellerdeki silahlar sonucu peşpeşe gelen umut kırıcı olaylar hepimizin toplumsal görevinin sarsılmasına neden oluyor. İnsanımızın insanımıza değer vermemesi, eğitim eksikliği, kurumlarımızın sorumluluklarını tam olarak yerine getiremeyişi, kontrolsuz ve bilinçsiz bir ortam oluşturmakta ve bizleri büyük bir sorun ve karmaşayla karşı karşıya bırakmaktadır.

İnsanlar barışçıl bir yaşama gün geçtikçe daha özlemle, yarınlara daha kaygıyla bakıyorlar. Daha kötüsü, şiddetin görünen yüzü artık çok da dehşete düşürmüyor bizi. Şiddet ve onun aracı olan silah, çoğaldıkça kanıksanıyor, sıradanlaşıyor...

Duyguyu ifade etmenin yolu şiddet ve silah değildir. Tam tersine, şiddet ve silah ifade eksikliğidir. Biz Umut Vakfı olarak, şiddete karşı, silaha karşı, şiddetin sıradanlaşmasına karşı hep savaştık. Karikatür sanatının çizgileri ile kullandıkları etkili dilin, şiddete ve silaha bir uyaran olarak görevini yerine getirdiğine inanıyorum..."

Birbirinden güzel karikatürlerin yer aldığı, silaha karşı bir silah olan bu albümün, insanlar arasındaki hoşgörü ve sevgiyi körüklemesini diliyorum.

Milliyet Sanat, 15 Ağustos 1998

Summary

Cartoonist in prison

Carton artist Doğan Güzel is put into jail in Bayrampaşa, İstanbul since he is sentenced to a total of 40 months' imprisonment because of 4 of his drawings. That the judiciary, while releasing gangsters, murderers of journalists, public offenders and swindlers, sentences artists, journalists and intellectuals who express their ideas either in words or in pictures reveals the systematic pressure on arts and thought. The Executive Committee of the Association of Cartoonists express their reproach on the matter, demand Doğan Güzel and all the criminals of though be freed and their rights be restored and announce once again that they are in solidarity with all the prisoners of thought.

Contennial of Brecht

In the centenary year of Brecht's birth, we are organizing a cartoon exhibition, a tribute. One of those exceptional artists whose innovations herald a new era, Bertold Brecht inaugurated the Epic Theatre and he developed the aeshetics of 20th century. He depicted in verse the panorama of cities transformed into field of war. Anotner important aspect of his art to us is its employment of humour. Yet another concept involved with his art is "estrangement". Humour and estrangement are closely related notions and there are very many things that a humourist or a cartoonist would learn from his works. Your cartoons for the "Centennial of Brecht" Exhibition are welcome at the Association address not later than September 30, 1998.

Peace Exhibition

In association with the Organizing Committee for the 3rd Cultural Festival of yazıbaşı Municipality, the cartoons for the "Peace" Exhibition in İstanbul were first displayed in greater size of 100x90 cm reproductions on the walls of the houses around the festival ground in Yazıbaşı, Torbalı, İzmir. The cartoons were exhibited in original size in the town hall gallery as well and there was a show of cartoon films, too. The very exhibition inaugurated in İstanbul on World Peace Day, September 1st, is now on until September 20th, 1998.

"Meta-mathics"

Tayfun Akgül, cartoonist and electronic scientist, exhibited his cartoons on the theme "science, mathematics and the responsibility of scientists" at the Association Gallery, İstanbul between August 15th and 30th, 1998. The opening speech was given by Professor Tosun terzioğlu, President of Sabancı University, and it was a jolly meeting of scientists and cartoonists that day.

"Don't Touch my Thought"

Avni Odabaşı is a cartoonist concentrated on the phenomenon of prison where he began drawing cartoons and had 36 exhibits on the subject since his release on March 22nd, 1986. Finally ecquiring a passport after a 12 years' struggle, he exhibits his work now in Wuppertal, Germany. He was already published his cartoons in an album having the same title with exhibition: "Don't Touch My Thought". This retrospective exhibition is on between August 11th and September 25th, 1998 and the artist is giving a talk on political cartooning in Turkey at Wuppertal Libraray hall at 19:30 on September 24th, 1998.

Translation by / Çeviri
Kemal Özyurt

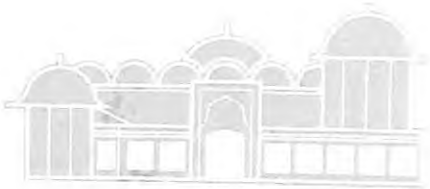

KARİKATÜR ve MİZAH MÜZESİ etkinlikleri

Eylül 1998

YENİ SERGİ

3-19 Eylül 1998
Devrim Demiral karikatür sergisi
Açılış: 3 Eylül Perşembe
saat 18.00

21-30 Eylül 1998
Karikatür ve Mizah Müzesi Özgünbaskı Atölyesi Sanatçıları Sergisi
Açılış: 21 Eylül Pazartesi
saat 18.00

SÜREKLİ SERGİ

Türk Karikatürü
1860-1960

KOLEKSİYON

Mizah Kitaplığı Arşivi

ÖZGÜN BASKI ATÖLYESİ

Uzman gözetiminde yapılan çalışmalara herkes katılabilir. Cuma ve Pazar günleri dışında hergün 14.00-18.00 arası.

Atatürk Bulvarı, Kovacılar Sokak No: 12
Fatih İstanbul Tel: (0212) 521 12 64